

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

PÉCSETT, 2009. OKTÓBER 28-ÁN

AFGANISZTÁN 1979–89–99–2009 C. KONFERENCIA ÉS HALLGATÓI FÓRUMRÓL, ILLETVE AZ ELNYERT PÁLYÁZATI PÉNZ FELHASZNÁLÁSÁRÓL.

A téma aktualitása, a rendezvény időszerűsége:

Afganisztán története a tavalyi évben hármadszorra érkezett, az 1979-es szovjet intervenció, az 1989-es kivonulás, Magyarország 1999-es NATO csatlakozása, 30, 20, illetve évtizednyi távlatból történő visszatekintésre, immáron nemzedéknyi és történeti időintervallumból történő rálátásra ad alkalmat, és lehetővé teszi a világ e ma is forró pontjának történeti, katonai, biztonságpolitikai és politológiai elemzését.

A téma többszörösen is érdekes és aktuális, hiszen a terrorizmus világméretűvé válása és elterjedése szorosan összefügg az Afganisztán-problematikával, ez pedig napjaink egyik legégetőbb kérdése, hiszen a nyugati polgári demokráciák létformáját és mindennapi életét alapjaiban veszélyezteti. A témának egyetemes történeti, világpolitikai összefüggései mellett erőteljes magyar vonatkozása is van, hiszen Magyarország, mint egy évtizede immáron NATO-tagállam, népességi és anyagi lehetőségeinek függvényében részt vállal a kérdés megoldásában, elsősorban a humanitárius kérdések kezelésében és az újjáépítésben.

Interdiszciplinaritás, multidiszciplinaritás:

A téma ma már három évtizednyi távlata miatt egyszerre nyújt vizsgálódási terepet a történettudomány, napi aktualitásai miatt a politológia művelői számára, a magyar katonai részvétel és a terrorizmussal történő kapcsolódási pontok pedig katonák, biztonságpolitikai szakemberek részvételét és hozzáértését igénylik a téma feldolgozásában. Ez lett a konferencia minden résztvevő által méltatott legértékesebb vonása, hogy az egyes tudományterületek képviselői kimozdultak saját szűken vett szakmai köreikből, és más diszciplínák képviselőivel közösen dolgoztak fel egy nemcsak történetiségében, hanem napi aktualitásaiban is rendkívül fontos és érdekes témát. Különösen izgalmas része volt a

konferenciának, hogy az előadók között gyakorló katonák, veteránok, illetve ma is aktív honvédtisztek egyaránt felléptek, így első kézből hiteles anyaggal, vizuális háttérrel és statisztikákkal támasztották alá mondandójukat. Az előadások magas színvonalúak voltak, egyetlen referátum sem lógott ki a sorból, az előadók kitűnően alkalmazkodtak a körülményekhez, és tartották a rendelkezésükre álló időkeretet. A távol maradó előadókat sikerült hasonló kvalitású szakemberekkel pótolni még a konferencia megkezdéséig.

Az előadások jobb megértése érdekében a szervező kutatócsoport, a Történettudományi Intézet önálló műhelye, a MOSZT, illetve a szervezésben vele szorosan együttműködő Hadtudományi Társaság az egyetemi hallgatók számára a konferencia tematikájához szorosan kapcsolódó előadássorozatot tervezett, amelynek célja volt a régió történetének, és főbb összefüggéseinek áttekintése annak érdekében, hogy a hallgatók értő(bb) módon követhessék a szakemberek referátumait. Magán a fórumon azonban az előadásokat tartó egyetemi oktatók, doktoranduszok nem léptek fel, hogy lehetőséget biztosítsanak a hallgatóság számára olyan külső szakértők meghallgatására, akiket egyébként – legalábbis élőben – nagyon ritkán hallhatnak.

Intézményköziség, tudományos kapcsolatteremtés

A konferencia létrehozásában már a szervezési fázistól kezdve számos fórum, műhely, szervezet működött közre, ami különösen a jelenlegi hazai állapotokat tekintve példaértékűnek mondható. A PTE BTK TTI Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoport, mint főszervező mellett, kezdettől óriási apparátussal és lelkesedéssel együttműködött a Politológus Hallgatók Országos Egyesülete, maga mögött tudva a PTE BTK Politika Tanulmányok Tanszékének támogatását, „afgán” birkapörköltjével pedig hangulatos, önálló kísérőprogrammal járultak hozzá a rendezvény sikeréhez. A Hadtudományi Társaság Dél-dunántúli Tagozata pedig a konferencia szakmai koncepciójának kimunkálásában, illetve az előadók körének meghatározásában működött rendkívül értőn és aktívan közre. A számos külső partner közül kiemelkedő szerepe volt a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Karának, amely számos előadót küldött, illetve javasolt a konferenciára, lehetővé téve a téma bölesészhallgatók számára merőben más nézőpontból történő megközelítését, valamint afgán ruhák, eszközök bemutatásával színvonalas kísérőprogramot, kiállítást szervezett az előadások mellé.

Mint a résztvevők egyöntetűen hangsúlyozták, s ezt a hallgatóság soraiból a fórumon történő hozzászólások is érintették, rendkívül jól tett a konferenciának a különböző műhelyek együttműködése, egymás eredményeinek meghallgatása, a szűken vett saját szakterületről történő kilépés, egyrészt a tudományos komplexitás miatt, másrészt az intézményközi tudományos kapcsolatépítés miatt. Valamennyi résztvevő kifejezte azt az igényét, hogy a létrehozott együttműködést a jövőben fenn kívánja tartani, s tudományos munkája szervezésénél a most megismert partnerekkel a jövőben is együtt kíván működni. A rendezvényt a közreműködő intézmények legfelsőbb vezetői szintén támogatták, mind a PTE BTK, mind a Kossuth Lajos Hadtudományi Kar dékánja jelen volt, sőt aktívan részt vett, elnökölt és fel is szólalt a fórumon.

Nyilvánosság, publicitás

A konferenciát nemcsak a helyszínen követte kb. 120 hallgató a PTE BTK Vargha Damján Konferencia termében, hanem „High-tech” műszaki megoldással a Kossuth Lajos Hadtudományi Kar közel 100 hallgatója is részese lehetett az előadásoknak.

A rendezvénynek megfelelő visszhangja volt szinte valamennyi médiaformában, több helyi és néhány központi orgánus is beszámolt a rendezvényről igen elismerő hangnemben.

A konferenciát szervező műhely, a MOSZT felajánlotta, hogy a konferencia anyagát saját könyvsorozatában (MOSZT Könyvek) megjelenteti, illetve annak digitális változatát feltölti honlapjára, a javaslatot a jelenlévők szívesen fogadták és támogatták, a kötetben a tervek szerint helyet kapnak a kísérő előadások anyagai is, valamint néhány háttér tanulmány. A kéziratok begyűjtése már folyamatban van, érkeznek a publikációk, a konferencia költségvetéséből megmaradt 70 000 Ft-ot a műhely a kötet kiadására kívánja fordítani.

Dr. habil. Bebesi György PhD.

egy. docens

PTE BTK TTI, MOSZT Kutatócsoport

Pécs, 2010. január 23.